

“UKRAINIAN LABOR NEWS”

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n. 307 Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man. Subscription per year \$4.00

“УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ”

Часопис для робочого людю — виходить два рази на тиждень: В СЕРЕДУ І СУБОТУ. Видане Стіваришене “Українських Робітничих Вістей”. Передплата на рік \$4.00

Непоміщені в газеті рукописи не звертає ся, крім до писувача. Якщо необхідно, то бланк звороту свої рукописи на випадок помилки та залучити поштову марку на її пересилку.

ЗАКРИТЕ ЛЬВІВСЬКОГО “ВПЕРЕДУ”

Нашим читачам відомо, що в останніх роках виходила у Львові щоденна газета “Вперед”, орган Української Соціально-Демократичної Партії в Галичині. В 1919 році, коли українська контрреволюція під проводом Петлюри і Петрушевича мала ще свою армію і вела війну проти робітників і селян на Радянській Україні, сей “Вперед” зі своєю партією у всім опорив українській контрреволюційній табор. Для него не існувала тоді класна в українському народі, для него не існувала ніяка класова боротьба, — він бачив перед собою лише національну “визволену” України, бачив збудовану “самостійну” українську (очевидно буржуазну) державу. Навіть ще з початком літа 1920 р., коли до Галичини доходила Червона армія, “Вперед” писав в своїй статі, що надходить з півночі медведь, який заведе свої медвежі порядки. Так висловлювала ся продику робітничо-селянську державу в світі і про радянську владу соціалістична газета “Вперед”. Само собою зрозуміло, що Петлюра був тоді для “Впереду” богом.

Та вже пізніше в 1920 р., коли “медведь з півночі” — Червона армія, дійсно прийшов до Галичини, коли українські селяни і робітники в Східній Галичині на власні очі побачили, що то за одні оті “страшні” большевики, коли вони на власні до-віді переконані ся, що се те саме радянська влада, — “Вперед” змінив своє відношене до Радянської України і Соціалістичної Росії. По уступленню Червоної армії з Східної Галичини “Вперед” перестав нахилив ся на радянські республіки і вихвалити Петлюру, згодом почав містити новинки, прихильні Радянській Україні і Соціалістичній Росії, а вкінці почав ставати в обороні радянських республік і в редакційних статях. Комуністичною, інтернаціональною газетою в повнім розумінню того слова “Вперед”, розуміють ся, не був. Але як на легальну газету в такім реакційнім краю, як Польща, а ще з особливою Східною Галичиною, “Вперед” був досить радикальною газетою і обстоював змагання робітничої класи.

За таке становище “Впереду”, особливо за його негативне відношене до Петлюри і прихильне відношене до радянських республік, з окрема до Радянської України, українська чорна сотня як в Європі, так і по сім боці океану почала нахилити на него з такими самими підліми брехнями і лайками, з якими вона нахилити ся на інших українських дійсно робітничих газети. Приміром, у Львові виходить за польські гроші газета “Рідний Край”, яку видає письменник Михайло Янків. В Галичині сею газетою брідить ся, її бойкотують, а її видавця не називають інакше, як хронуем. А однак такі брешні і теперішні контрреволюційні газети поза границями Галичини, як віденська “Воля”, берлінська “Укр. Слово”, варшавська “Укр. Трибуна” і інші, ніколи не нахилили ся на “Рідний Край”, але уважали його за поважну українську газету, бо він випускав несотворені ричи на большевиків і обороняв Петлюру. За те вони дякали нечуваними словами “Вперед”, тому що він займав нелюбе їм становище супроти радянських республік. Навіть підсудко-петлюрецький підписник в Канаді, як ось теперішній редактор “Укр. Голосу”, який був на платній службі у Петлюри тоді, коли той Петлюру служив польській шляхті, навів такі, кажемо, підписники нахилили ся не раз на “Вперед”, бо він писав не те, що їм подобало би ся.

Та ці всі напади української чорної сотні на “Вперед” йому, так би сказали, директно не шкодили. “Вперед” міг з них сміятися. Знайшав ся однак “свій” ближші брати Українці таки у Львові, які почали працювати в тім напрямі, щобі польські влади загнали “Вперед” до гробу. Ними були т. зв. трудовики з “Громадського Вістника”, ті самі, що з Петрушевичом на чолі “борять ся” за “визволену” Східної Галичини, дальше хрули від “Рідного Краю”, а вкінці “товариші” соціал-демократи в роді викиненого з УС.Д.П. Миколи Ганкевича, який вже від довшого часу стоїть на службі у польських імперіалістів. Завдяки їм польські влади закрили 30. марта с. р. “Вперед”. Ось що пише до нас в сій справі наш львівський кореспондент:

Львів, 31. марта 1922.

Вчера в поуудне закрито “Вперед”. Як причину подало його “протидержавну діяльність”. По правді закрито його, бо він невигідний. Від якогось часу йшла на нього нагілка і від українських трудовиків з “Громадського Вістника”, органу Петрушевича, і від запроланців дефесивів Яковца та його “Рідного Краю”, а також і від правого крила українських соціалістів і П.П.С. (польської партії соціалістичної). Всі вони заодно кричали, що “Вперед” комуністичний. Микола Ганкевич, якого виключено з УС.Д.П., та який тепер спровадженний до Варшави на поборване комунізму, мав там 26. марта відчит про Східну Галичину і отверто назвав “Вперед” ОР-ГАНОМ УКРАЇНСЬКИХ КОМУНІСТІВ. В чотири дні по сій заяві, бо 30. марта с. р., “Вперед” завішено.

Ось так висунули ся польській шляхті українській “патріоти” в Галичині як з націоналістичного, так і з соціал-патріотичного табору. Вони, хоч і не мають влади в Східній Галичині, доводять до того, що польські пани забороняють там одиному українську газету, яка висловлювала думки робітника. Се роблять ті, які величають себе великими українськими патріотами, а декотрі з них і великими борцями за визвід Галичини з під польсько-шляхтоцького пановання. В дійсності, всі вони, починаючи від петрушевичів з “Громадського Вістника” а скінчивши соціал-демократом Миколою Ганкевичем, а лише помічниками польської шляхти в поборюванню революційного руху серед українського робітництва і селянства в Східній Галичині. Се повинні собі добре запам’ятати всі українські робітники по однім і по другим боці океану.

ТОВАРИШІ! ПАМ’ЯТАЙТЕ, ЩО МІСЯЦЬ МАЙ — ЧЕРВОНИМ МІСЯЦЕМ “УКР. РОБ. ВІСТЕЙ”!

ЛУПАЙМО СКАЛУ ТЕМНОТИ!

Мені здаєть ся, що дятлово, щоби менше-більше побачити, як розвивает ся просвітна і організаційна робота серед українського робітництва в Канаді, треба переглянути і перестудювати послідню сторінку “Українських Робітничих Вістей”, читаючи на ній не те, що пишеть ся про якихсь чужих робітництву товариства або про роботу якихсь небуль т. зв. патріотів, а в дійсності компанійних агентів, що скажуть на капіталістичнім ландшафту, але читаючи ті дописи, в яких робітники зі всіх сторін пишуть про робітничий рух в своїх місцевостях.

Взяти хоч би за примір справоздане філії Українського Робітничого Дому в Дромгелер. Ше не давно, пару років тому назад, там був слабкий відділ Стіваришеня Укр. Роб. Дім і товариші все жаліли ся, що нема з ким повести як слід роботу. А нині? Само їх тримісячне справоздане говорить за себе. Товариство мало \$1322.40 загального приходу за три місяці. До сего не включені ті кілька соток долларів, які має на руках комітет перебудови Укр. Роб. Дому в Дромгелер. До сего не включені також \$731.80, зібрані для голодуючих в Приволжю.

“Ось такий то поступ зробили українські робітники в Канаді, если пригадати і порівняти ті часи, коли кілька років тому назад “Робочий Народ” мав \$45.00 довшу і за літо трудно було його сплатити”.

Так пишє секретар, подаючи справоздане філії У.Р.Д. в Дромгелер. Так, се дійсно великий і славний поступ українського робітництва в Канаді, если ми оглянемо ся назад і порівняємо теперішній організаційний розвиток з тим, яким він був не тільки ще за тих часів “Робочого Народу”, коли за рік тяжко було сплатити \$45.00, але коли порівняємо його з розвитком робітничого руху пару років тому назад.

Дехто може сказати, пощо нам оглядатися назад, нам треба йти вперед, бо там наша ціль. Воно так. Але хто не перемагає своїми минульними, не пригадає собі тих ударів, які на него сипали ся зі всіх боків, не пригадає тих болючих ран, які йому наносили сї удари і як він їх лічив, щоби знова стати на ноги, той не далеко забіжить вперед. Житє в боротьбі і в боротьбі часто приходиться пережити тяжкі поразки, відтак шукати з них виходу, а знайшовши його, готуватись до нової боротьби і до нових ударів. Для того ми повинні оглядатися назад і на тих поражах, на тих ударах минульними ми повинні учинити, повинні з них брати житєву лекцію для дальшої боротьби.

А перелове українське робітництво Канади має свою минульнину, має з чого брати свою лекцію і на чім учити ся. Ми будемо вертати ся аж до часів “Робочого Народу”. Досить взяти період “Українських Робітничих Вістей”. Несміяло, зі страхом божим повилки ся вони, щоби знова підняти прапор, вирваний з рук організованого українського робітництва в 1918 р. Шукали вони дорогу до хат розігнаних з організації поодинокі українських робітників, щоби знова підняти їх на душі і зібрати їх до купи. Майже нічого тоді не лишило ся з організації, а если і лишили ся в деяких місцевостях недобіті робітничі гуртки, то й ті мовчали, “бо благоденствовали”.

Се було тільки три і пів року тому назад. Тепер самі товариші з провинції, з майстерських кемпів, як от з Дромгелер, порівнують розвиток своєї роботи за той період. Минувшіого року вони побудували свій Дім, а сего року вже хочуть перебудувати, бо малій.

Там де пару років тому назад не було майже робітничої організації, там минувшіого року побудовано Робітничий Дім, а сего року вже й той за малій. Таке стало ся не тільки в Дромгелер. Таке саме є в Елмонті, Торолді, Трансконі. З інших місцевостей жаляють ся товариші, що нема своєї хати, а тому не їде як слід робота. Будуюме свій Дім, пишуть товариші з Мус Джо, з Тімисе, Хочемо будувати свій Дім йтиуть товариші з Саскатуну. Старайте ся якнайшорше виплатити довг У. Р. Д. в Вінніпегу, бо ми хочемо будувати у себе Дім, кажуть товариші з Келгарі. Ми вже і не згадуємо про таких ішасливих товаришів, як в Ріджайні, які вже навіть виплатили свій Дім, або про таких, що тихенько, без шуму виплачують останні рахунки свого довшу.

Правда, з ріжких місцевостей жаляють ся товариші, що робота їде пиняво, що брак відповідних сил, що до загальної маси трудно підступити, бо вона є если не під опікою реверендника, то під опікою пудрумника, а то й обох разом. З деяких місцевостей скажуть ся товариші, що деякі їх “провідники” зраджують своїм принципам та йдуть у ворожий табор і звітдам шодать їх роботи.

До таких товаришів ми скажемо: огляньте ся товариші назад. Подивіть ся де опинили ся ріжкі бувші колись робітничі лідери? Не якбач, а такі “першорядні”. Кому вони тепер служать? Але що вони могли пошкродити робітництву в його змаганнях до поліпшення своєї долі? Вони могли зрадити робітництву, могли запропатити його ворогам, але само робітництво лишило ся вірним собі і їде своїм шляхом вперед.

Темнота — наш найбільший ворог і дуже тяжко з нею борити ся, пише один товариш. Нічого, товариші, легко нам не даєть ся. Але що тяжко виборюєть ся, те дороге опінуєть ся. Навіть є спеціальна мужицька пословиця, яка каже, що тане само собака їдять. Розуміють ся, се не значить, що ми повинні мурати ся всього того, що легко нам дістаєть ся, але ми в таке “легке” не віримо. А если щось дістаєть ся нам легко, то гірше воно буде для нас. Ліпше і не дурім себе надією про легкість завоювання нами позицій на організаційнім чл. просвітнім полі нашої боротьби. Історія нашого розвитку каже нам противне.

Ви, товариші, на місяць знаєте се з власного довшу. За останні роки наша як організаційна, так і просвітна робота много поступила наперед. Але чим дальше вона поступає, тим більше стоїть перед нею завдань до виконання, тим ширші горизонти розкривають ся перед нею для роботи.

Ось один товариш скажеть ся, що робітників коло карт повно, в пудрмах також повно. “І якою мовою до них говорити? — питає він. — А лишити їх так не вільно, бо сеж є той сирінець, з якого буржуазія фабрикає прти нас армію, коли ми виступаємо на боротьбу за поліпшенє своєї долі”.

Таке розуміває питає ставити перед нами один з товаришів. Же одно се питає є великим поступом вперед. Адже-ж перше той самий товариш не добачував того, що нині не дає йому спокою. Многі товариші самі тепер боїть ся згадувати свого минульнину. Бо коли робітничий темний, то він тоді не замідчає сам своєї темноти, а такі ричи як картографіство, пінтика, пудрумство — се для него звичайна житєва буденщина. Навіть необхідна. Але скоро він хоч трохи прозріє, він її злякаєть ся.

Тому, товариші, того сиріньцо не треба лишати. Треба використати кожду нагоду, щоби підійти до него і заглядно з ним заговорити. Треба розкрити йому очі. Се тяжка робота, але відляччя. Натомість треба борити ся з всякими ненадійними і шкідливими елементами внутрі організації, які прилипли до неї з певною цілю, а не ради загального інтересу. Треба дбати про чистоту і дисциплінованість своєї організації. Треба, щоби ті Робітничі Домі, які є вже побудовані, або ще будують ся, щоби вони в першу чергу були школою для робітництва в повнім значінню того слова. Інакше вони не будуть стояти на висоті свого завдання, інакше, не потрібно їх будувати.

Не дурім себе також надією, що ми вже так много осягнули в своїй просвітній і організаційній роботі, що тепер може-

мо дозволити собі на деякий відпочинок. Ні, товариші! Не покладаючи своїх рук, лупаймо довкола себе скалу темноти і несвідомости. Злучім свої ряди найтісніше, сцентралізуємо свою думку, свою енергію нині ще більше, ніж коли ніше. Створім свою власну сильну робітничу літературу, промостім її дорогу до найдальшої закутини, де живе український робітник, до найбільшій робітничої хатини. Нехай вона говорить до него і до його дітей про його горе, нужду, нехай вказує йому його ворогів та вихід з того тяжкого положення.

Вже вийшов і розсилаєть ся новий журнал для працюючого людю “Голос Праці”. Се є ще одна наша перемога на просвітнім полі. Се є ще один молот, який поможе нам лупати скалу темноти. Треба тільки, щоби зорганізовані робітники взяли сей молот в свої руки і постарались, щоби він виконав своє завдане. Треба, щоби ви, товариші, поширили сей журнал від хати до хати з рук до рук. Всі філії, відділи і товариства повинні замовити його як найбільше примірників і продавати на мітингах, представленнях і при кождій іншій нагоді. В журналі порушено всі сторони робітничого і фермерського життя.

Журнал спізнаєть ся ізза навалу роботи в друкарні. Видавництво “Пролеткульт” замовило нову машину. І скоро лише машина прийде, опізнєна більше не буде. Дальше на черзі стоїть видаванє книжок. Треба булоб подбати про відповідну літературу і для жіночої організації і т. д. і так без кінця. Сего вимагає наш організаційний розвиток, сего вимагає дух часу.

Тож до праці товариші! До завзятої солідарної, сцентралізованної праці. Тепер не час на варіканя, на жалі, на роспуку. Се не личить сивому пролетарови. Приходить місяць май, протягом якого ми маємо подбати про свою газету “Укр. Роб. Вісти”, яка думити має в одну велику робітничу сімю. Треба, щоби вона була забезпечена, бо вона є мозком нашої організації, бо вона говорить її мовою.

Нехай же місяць май подвоїть число її передплатників! Нехай місяць май зміцнить і збільшить наші ряди! За роботу, товариші!

Волинськ.

З ПЕРЕПИСКИ ПЕТЛЮРІВСЬКИХ ДИПЛОМАТІВ.

(Фейлетон.)

Гуд бай, Крутієнку!

Я їду до Генуї. Кидаю все і їду... Можливо, що навіть змінюю орієнтацію. Осточорію вже мені ті дячки з автокефальної... та й Цигани не ліпші. Огієнкові написав, нехай їде ковбаси, роботи, а не автокефальну будувати... Голота дурна: навіть такої простої справи, як автокефальна не умів повести як слід та затримати в тайні її дійсну ціль. Тепер на Україні всі виробіці швірніають про куркулячу церкву. Тільки який-небудь висланий з Варшави дячок заговорить на Україні про автокефальну, а йому сей час зі всіх сторін у відповідь: — Та яка там, автокефальна? Та ж то куркуляча, з Варшави!

Забирають тепер з церковного золотого і срібла для голодуючих... Кажуть, що Христос ходив пішки, хлєбодійний і голодний і поклоняють ся при сїм на евангеліє.

— Ви — кажуть — молитесь ся богу за золото та срібло. І для сїєї справи ви засвоюєте автокефальну. А в дійсності се є куркуляча, бо куркулі такж люблять золото і срібло. А для бога воно не потрібне. Тому ми забираємо і купимо за него для голодуючих хлєба. Розуміють ся, я, Куркуленко, принципально не маю нічого проти такої назви як “куркуляча”, замість “автокефальної”. Се для мене небажача честь бути українським Лютером, або Гусом.

Як ти, Крутієнку, про се думаєш?

Справді, заміна автокефальної куркулячки на Україні мене дуже тїшить... Лише Огієнко вчений дурень, що викрив все на верх.

Воно правда й те, що як би він був не викрив, то ніхто й не знав би про куркулячу церкву... В сїм випадку він спричинив ся до сполуяризованя моего іменн. Значить, зробив добре. Розумний з него чоловік.

От я вже й не знаю, чи він дурний, чи розумний? Розумний, бо сполуяризував куркулячку церквою моего іменн, а дурень, бо з куркулячої церкви селяни забирають срібло і золото для голодуючих. Зрештою, брате Крутієнку, ми скоро вже всі тут подієримо. Наші союзники показують вже нам з Варшави на двері. За “Українською Трибуною” аж згарило, так пішла.

З Циганами у мене також нічого не вийшло. Ні краю ні столиці їхньої не найшов. Стринув їх мандруючі фіри, інформував ся, чи не треба їм зорганізувати правительство... Приставай — кажуть — на нашу віру і їди з нами. Казав, що вчєра піду. Я і так від віри втікю.

Добре ті ради мені іхати до Генуї. Я на початку не звер-

тав на неї уваги, але помилив ся. Кажуть, що не сміють ся тільки той, хто нічого не робить.

Я думав, що генуїська конференція буде подібна до попередніх авіанських конференцій. Але бачу, що вона оперта на фактах. Навіть председателем її є Факта.

Той Факта думає воювати своїми фактами на конференції проти большевиків, але я певний, що в того Факти чорт має фактів. Я бачу се з перших звітів конференції.

Нещасні дячки з Циганами збили мене з пантелику. Я певний, що если й був в Генуї на час, то булиб вибрани менє за председателя конференції, бо у мене повно ріжних фактів проти большевиків, якими ніякий італійський Факта не може похвалити ся.

Взяти хоч би мою ребею? Іньому технічному положежню може позавидувати навіть економічне господарство Європи. Не ліпше також у мене і з іншими внутрїшніми справами. Печінки після селянських бубків бовтають ся між книшками, як Петлюра по Тарнові.

Сї факти є найкращими доказами руйнацького господарки большевиків.

Що не кажи, а був би я в Генуї з своїми фактами председателем конференції. Тепер пропало. Хоч пізно вже, але я їду без жадного промедленія. Там вже є дехто з нашої братії. Але то все мальконтенти.

Наші жовто-блакитники скакали були в Відні “національний конгрес”, в яким взяло участь дваїцять громадян і один незалежний. Ухвалени резолюцію від Припяти аж до Чорного моря і аж в п’ятьох повезли тихцем до Генуї.

Я так недипломатично не поїду. Я думаю зорганізувати на себе “покушеніє”, або бо-дай щось придумати таке, що на мене хтось в дорозі нападє з цілю політичного убійства. Се зробить в Генуї ефект.

Треба спішити, бо ше до біса конференція розїдєть ся. От позавчєра вичитав я, що французькі делегати вже хочуть іхати до дому. Чекають лише на відповідь Пуанкаре. Кажуть, що не хочуть сидіти разом з Німцями.

Брешуть, біге брешуть. Се іх кортїть до жінок, яких Пуанкаре не дозволив їм взяти собово до Генуї.

В тій самій газеті вичитав я також, що Німці підіслали в Генуї з большевиками договір і сїм спричинили великий клопінт великий і малій антантам.

Знова в іншій газеті вичитав, що Німці іхали на конференцію звичайними Німцями, відтак на конференції обернули ся в Тевтонів, а після підписаня з большевиками договору зробились Гунами. І тепер-

Репатріянція членів б. армії Петлюри.

У Варшаві відбували ся на протязї цього місяця переговори між досьольством Радянської України і між польським міністерством законродних справ в справі репатріянції членів армії Петлюри. На засіданю дня 3. марта остаточно вирішено, що на основі додаткової нотн українського уряду до польського з дня 24. лютого 1921 р. польський уряд гідить ся на репатріянцію армії Петлюри. Сю справу передано мішаний комісії, до якої

український радянський уряд вислав дїя 8. марта окремі меморіял, В.У.Ц.В.К. оглодосив 30. листопада 1921 р. амністїю для репатріянтів і ся амністїя буде примінена і до членів б. армії Петлюри. Рядовики сїєї армії підлягають амністїї без застереженя, а офіцери мусять складати декларациї, які будуть перевірені українським радянським урядом.